

247890

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ปूरณ์ญาดา กาพย์คุ้ม

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

๖๐๐๒๕๒๕๙๙

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

247890

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาท่าเสา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ปริญญาดา กาศย์ตุ้ม

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2555

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ปริญญาดา กาศย์คุ้ม

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

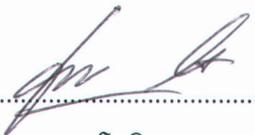
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร

.....กรรมการ
ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร

18 พฤษภาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำการค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน
กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 6 ผู้ศึกษาได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์อ่องอาจ โฆษชุมชนันท์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปรารณา
โกวิทยางกูร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มการศึกษาค้นคว้าจนเสร็จสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ท่าผา-เทพพนม เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ทำนี่ยังขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้การส่งเสริม
สนับสนุน ให้กำลังใจด้วยดีมาตลอด จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี
คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่บิดา
มารดา ตลอดจนครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปฐมนิญาดา กาพย์คุ้ม

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ผู้เขียน นางสาวปริญญาดา กาศย์คุ้ม

ปริญญา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธิประเสริฐ	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ดร.ปรารธนา โกวิทยางกูร	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

247890

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ประชากรที่ใช้เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม จำนวน 90 คน ในปีการศึกษา 2554 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ผลการศึกษารูปได้ว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าสถานศึกษาได้ใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ โดยหลักนิติธรรมได้บริหารงานตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านหลักคุณธรรมได้บริหารงานอย่างมีศีลธรรม สร้างความยุติธรรม ปลอดภัยจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ด้านหลักความโปร่งใสได้บริหารงานในโครงสร้างการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป โดยมีการควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบได้ ด้านหลักความมีส่วนร่วมได้บริหารงานอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจทั้งครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา บุคคลในชุมชน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ด้านหลักความมีส่วนร่วมได้บริหารงาน ด้านหลักความรับผิดชอบได้บริหารงานบนพื้นฐานข้อมูล ที่ถูกต้อง ยอมรับผลดีและผลเสียจากการปฏิบัติงานอย่างรับผิดชอบ มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และด้านหลักความคุ้มค่าได้บริหารงาน

247890

โดยการจัดสรรและการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างคุ้มค่า รวมทั้งการใช้ทรัพยากรได้อย่างรู้
คุณค่า โดยการส่งเสริม การสนับสนุน การรณรงค์การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

Independent Study Title Using Good Governance in Administration of Thapa -Theppanom
Educational Quality Development Schools Group, Chiang Mai
Primary Education Service Area 6

Author Miss Poonyada Karptoom

Degree Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof.Dr.Choocheep Puthaprasert

Advisor

Dr.Pratana Govittayangkull

Co-advisor

ABSTRACT

247890

The objective of this independent study is to study the use of good governance in administration of Thapa – Theppanom Educations Quality Development Schools Group, Chiang Mai Primary Education Servicer Area 6. The respondents of this study consist of 90 administrators and teachers of Thapa – Theppanom Educations Quality Development Schools Group, in the academic year 2011. Tool used in this study is questionnaire regarding the mentioned subjected matter. The data was then analyzed by using frequency and percentage.

The result of the study can be summarized as follows. In an aspect of using good governance in administration of Thapa – Theppanom Educations Quality Development Schools Group, Chiang Mai Primary Education Servicer Area 6, it found that the school applied the 6 good governances. The first good governance, the principles of law, the school was administrated under the rule and regulations. For the second good governance applied, the principle of morality, it reflected moral administration, created justice and was clear from professional and infamous misconducts. For the third good governance applied, the principle of transparency, the administration was supervised, controlled and inspected. The fourth good governance, the principle of participation, the administration and decision making had involved participations from teachers, academic personnel, education commission, and people in community including government and

247890

private organization who take part in administration. The fifth good governance, the principle of responsibility, the administration was based on the righteous principle where both good and bad results were accepted and the results were assessed for further development. The sixth good governance, the principle of worthiness, the school had allocated the budget in hand which is limited worthwhile by promoting, encouraging and launching a campaign in using it for the utmost benefits.

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6	46
2	การใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักคุณธรรม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6	48
3	การใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความโปร่งใส ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6	50
4	การใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความมีส่วนร่วม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6	52
5	การใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความรับผิดชอบ ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6	54
6	การใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความคุ้มค่า ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาท่าผา-เทพพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6	56

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล	18
2	กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน	23
3	การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล	25
4	ความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือทางการบริหารในการเสริมสร้าง การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล	28

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	10
ธรรมาภิบาลในการบริหาร	10
ความหมายของธรรมาภิบาล	13
องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล	16
ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา	24
บทบาทของผู้บริหารในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	30
การศึกษาที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	43
ประชากร	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
การสร้างเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	44
บทที่ 4 ผลการศึกษา	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุป	62
อภิปรายผล	66
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	83
ภาคผนวก ก	
สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	84
ภาคผนวก ข	
แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ	85
ประวัติผู้เขียน	94